

SCENARIUSZ

8

Prawo do głosowania od 16-go roku życia.

Weronika Józwiak

I. WPROWADZENIE

1. Krótki opis wskazania:

Przedmioty nauczania, w ramach którego/ych może być realizowany scenariusz: Edukacja obywatelska, Historia.

2. Adresaci lekcji (wiek, klasa - poziom edukacyjny): I-IV klasa szkoły ponadpodstawowej.

3. Cel ogólny: Uczniowie i uczennice rozumieją znaczenie udziału w wyborach oraz potrafią wskazać korzyści płynące z korzystania z prawa do głosowania.

4. Cele szczegółowe:

Cele poznawcze (wiedza)

1. Uczniowie i uczennice znają przykłady historycznych ograniczeń prawa wyborczego oraz potrafią wskazać ich konsekwencje dla funkcjonowania wspólnoty politycznej.
2. Uczniowie i uczennice znają obowiązujące w różnych krajach ograniczenia wiekowe dotyczące różnych sfer życia społecznego i potrafią wyjaśnić argumenty, które im towarzyszyły.
3. Uczniowie i uczennice wiedzą, jakie formy zaangażowania obywatelskiego i politycznego są możliwe poza udziałem w wyborach.

Cele kształcące (umiejętności)

- Uczniowie i uczennice potrafią sformułować argumenty za przyznaniem prawa do głosowania oraz za jego ograniczeniem.
- Uczniowie i uczennice potrafią uzasadnić przyjęcie określonego wieku dojrzałości obywatelskiej.
- Uczniowie i uczennice potrafią określić cechy dojrzałego wyborcy i dojrzałej wyborczyni.

Cele wychowawcze (postawy)

- Uczniowie i uczennice rozumieją znaczenie prawa wyborczego dla prawidłowego funkcjonowania demokracji.
- Uczniowie i uczennice dostrzegają przejawy niesprawiedliwości oraz potrafią podejmować działania na rzecz ich przewycięzania.
- Uczniowie i uczennice kształtują postawę proaktywnego uczestnictwa w życiu obywatelskim i społecznym wspólnoty.

5. Metody pracy: analiza źródeł, burza mózgów, dyskusja, case study, mini projekt społeczny.

6. Spis pomocy dydaktycznych, materiałów papierniczych które mają być wykorzystane do przeprowadzenia spotkania:

- laptop z podłączeniem do internetu i projektor;
- telefony komórkowe podłączone do internetu dla osób uczestniczących;
- flipchart i mazaki;
- kartki i długopisy.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

Przebieg lekcji ze wskazaniem czasu na poszczególne jej elementy:

I lekcja

Historia pewnego przywileju. - 45 min

1. Przywitanie, formalności, przedstawienie tematu i długości zajęć. - 4 min
2. Prezentacja klipu kampanii sexed.pl „Młodym już dziękujemy”: - 1 min
<https://www.youtube.com/watch?v=5kwSdQbO5gQ>
3. Wprowadzenie w formie rozmowy na forum na zadane pytania: - 10 min
 - czy możliwość głosowania to jest coś na co czekacie?
 - czy Waszym zdaniem warto głosować? Dlaczego?
 - czy Wasi rodzice, bliscy głosują? Jak o tym mówią?
4. Dzielimy klasę na minimum 4 podgrupy i każda dostaje jeden temat: jak wyglądała sytuacja przed i po uzyskaniu praw wyborczych przez (do wyboru):
 - osoby niezamożne (cenzus majątkowy);
 - kobiety (ruch sufrażystek);
 - osoby czarnoskóre w USA;
 - osoby czarnoskóre w RPA.
5. Każda grupa podaje min. 3 konkretne przykłady zdobytych przywilejów w wyniku uzyskania możliwości głosowania. - 20min
6. Podsumowanie: co w praktyce daje głosowanie na podanych przykładach, nawet jeśli każde z nas ma tylko jeden głos z milionów? Dyskusja. - 5min

II lekcja

Rozważania o dojrzałości. - 45 min

1. Wprowadzenie: 15min

- pytamy grupę kto w Polsce może głosować? Podpowiedzi – osoby posiadające obywatelstwo, osoby powyżej 18 roku życia, osoby którym nie odebrano praw wyborczych. Odpowiedzi zapisujemy na tablicy.
- prezentujemy tablicę pokazującą wiek wyborczy na świecie:
https://pl.wikipedia.org/wiki/Czynne_prawo_wyborcze#/media/Plik:Voting_Age_-_Global.svg
- analizujemy – jakie kraje mają inny wiek i dlaczego? Burza mózgów.

2. Quiz: w jakim wieku mogę... - 15 min

- Każda os. uczestnicząca wyciąga kartkę i zapisuje na niej odpowiedzi na pytania:
- jaki jest wiek zgody w Polsce? - 15
 - a jaki w Kalifornii? - 18
 - jaki jest wiek od którego można legalnie zatrudnić pracownika w Polsce? - 15 (lub 13 na umowę zlecenie)
 - a jaki w Bangladeszu? - 14
 - jaki jest wiek zamążpójścia w Polsce? - 18
 - a jaki w Etiopii? 15 (choć czasem sądy zgadzają się na 12 ze względu na lokalne tradycje)

- od jakiego wieku można legalnie spożywać alkohol w USA? 21
- od jakiego wieku można legalnie spożywać alkohol w Arabii Saudyjskiej? wcale
- jaki jest wiek emerytalny kobiet? 60
- a jaki mężczyzn? 65
- do jakiego wieku można prowadzić samochód? Nie ma ograniczeń
- jaki jest w Polsce wiek odpowiedzialności karnej? 17 lat.

Wyczytujemy na głos poprawne odpowiedzi i pytamy kto miał wszystkie dobrze. Ta osoba dostaje oklaski. (Jeśli nikt nie miał wszystkich odpowiedzi dobrze możemy zapytać kto miał 1,2,3,4 błędy i tą osobę nagrodzić oklaskami.)

Pytanie na podsumowanie:

Czy to sprawiedliwe, że prawie wszystkie ograniczenia wieku to ograniczenia dla osób młodych?

3. Dyskusja wokół pytań: - 15 min

- Jakie cechy powinien mieć dojrzały wyborca/wyborczyni? Prowadzący/a zapisuje odpowiedzi na tablicy/ flipcharcie.
- Jakie inne wskaźniki niż wiek można by wziąć pod uwagę? Prowadzący/a zapisuje odpowiedzi na tablicy/ flipcharcie.
- W jakim wieku/ na jakim etapie takie cechy się nabiera? - z podanych liczb prowadząca wyciąga średni wiek zdaniem dojrzałości zdaniem klasy i zapisuje w widocznym miejscu.

III lekcja

Demokracja w praktyce - 45 min

1. Dzielimy klasę na grupy ok. 5-cio osobowe. Każda grupa ma za zadanie przedyskutować zagadnienie:

Jakie rozwiązania prawne obowiązujące obecnie są krzywdzące dla 16-latków? Gdyby to pytanie było za trudne można je przeformułować na prostsze: Co jest najbardziej wkurzające/ niesprawiedliwe będąc nastolatkiem w Polsce? Praca w podgrupach. Zebranie wyników na tablicy/flipcharcie. - **10 min**

2. Następnie, w tych samych podgrupach zachęcamy młodzież do wybrania jednej z wymienionych rzeczy i przedyskutowania – jakie możliwe są działania, żeby zasygnalizować i naprawić ten problem. Osoba prowadząca może naprowadzać na różne rozwiązania: protesty, petycje, kontakty z politykami, którzy są pro-młodzieżowi, zainteresowanie mediów, happening. - **10 min**

3. Każda z grup przygotowuje na flipcharcie i prezentuje swoje działania – w formie plakaty, mapy myśli, planu działań. - **20 min**

4. Podsumowanie:

zwrócenie uwagi na skuteczność alternatywnych form aktywności obywatelskiej na przykładzie Fridays for future Greta Thunberg lub rodzimej Inicjatywy Wschód, Rad Młodzieżowych i innych. - **5 min**

7. Bibliografia i źródła wykorzystane do przygotowania scenariusza lekcji:

<https://www.youtube.com/watch?v=Kvoy0ltFsU0>

<https://ceo.org.pl/czynne-prawo-wyborcze-od-16-roku-zycia/>

https://youth.europa.eu/get-involved/democratic-participation/what-age-should-one-be-able-vote-elections_pl

8. Lista dodatkowych plików, będących integralną częścią scenariusza, np. prezentacja, itp. (opcjonalnie):

<https://www.youtube.com/watch?v=5kwSdQbO5gQ>

https://pl.wikipedia.org/wiki/Czynne_prawo_wyborcze#/media/Plik:Voting_Age_-_Global.svg

9. Słowniczek pojęć:

cenzus majątkowy - warunek posiadania określonego majątku lub dochodu, który uprawniał jednostkę do korzystania z pewnych praw obywatelskich, na przykład prawa głosu w wyborach; historycznie w wielu krajach europejskich dotyczył tylko mężczyzn posiadających określone zasoby finansowe.

ruch sufrażystek - był ruchem społecznym kobiet działających na rzecz uzyskania prawa wyborczego i pełni obywatelskiej równości, szczególnie aktywnym na przełomie XIX i XX wieku, a znane działaczki, jak Emmeline Pankhurst w Wielkiej Brytanii, walczyły o prawo głosu dla kobiet.

wiek zgody - oznacza minimalny wiek, od którego osoba może udzielać świadomej zgody na współżycie seksualne zgodnie z prawem, mając na celu ochronę osób niepełnoletnich przed wykorzystaniem; w Polsce wynosi on obecnie 15 lat.

10. Twoja osobista polecajka ciekawych materiałów w sieci: projektów, narzędzi, podcastów itp. które chcesz młodzieży/ nauczycielom polecić - wklej link:

Film o ruchu sufrażystek: <https://www.youtube.com/watch?v=8X7y5sdwiU8>

Strona Inicjatywy Wschód: <https://www.wschod.org/>

Strona Strajku Klimatycznego Greta Thunberg Fridays for future: <https://fridaysforfuture.org/>
https://www.youtube.com/channel/UCHb23_19GTIWDF7-zXNrT3g

Strona Młodzieżowej Rady Miejskiej w Łodzi:

<https://uml.lodz.pl/urząd-miasta-lodzi/prezydent-i-wiceprezydenci/prezydent-miasta/organy-doradcze-prezydenta/mlodziejowa-rada-miejska/>

Ministerstwo
Edukacji Narodowej

Projekt "Young Democracy - Siła Mojego Głosu"
finansowany jest ze środków
Ministra Edukacji Narodowej w ramach programu Młodzi Obywatele.

Minister
Edukacji